GAZETA LWOWSKA

W Poniedziałek — Nro 84. — 21. Lipca 1823.

Wiadomości kraiowe.

— Ze Lwowa. —

Jego Cesarzowic. Mość, Arcy-Xiążę Franciszek Karol, uszczęśliwia ciągle Lwów swoią obecnością. D. 13 Lipca o godz. 9 z rana był na wielkiey woyskowey paradzie kościelney odprawioney na błoniu za koszarami piechoty.

Potem udał się Cesarzewic. Jmć do kościoła Bernardyńskiego i słuchał W. Mszy celebrowaney przez JW. JX. Arcybiskupa i Prymasa, iako w dzien uroczystości Święta błogosławionego Jana z Dukli.

Po skonczonem nabożeństwie przyymował Cesarzowic Jmć znayduiącą się tu Szlachtę.

Tę znaczną ilosc obywateli przedstawiał Jego Cesarzowicowskiey Mci, JW. Gubernator, i to każdego z osobna, i każdy z nich miał zaszczyt mówienia z Cesarzewicem.

Po południu odwiedzał Jego Cesarzowic. Mość publiczne przechadzki; był w ogrodzie Pojezuickim, na iedney części wału mieyskiego i w nowo założonym ogrodzie przed pomieszkaniem JW. Gubernatora. Wielki był napływ ludu, który korzystał do woli z powtórnego pozwolenia Cesarzowicowskiey Mci, iż mu niezbronno było zbliżyć się do Jego pomieszkania i Jego dostoyney osoby, gdzie był oraz świadkiem uprzeymosci i ludzkości Arcy-Xiążęcia z którą przywykł ten Xiążę obchodzić się względem każdego.

W wieczór zaszczycił Cesarzewic Jmć Swoią bytnością świetny bal, dany przez Hrabinę Kordulę Potocką, Damę pałacową N. Cesarzowey Jmci; dzielił ón z naywiększą dobrocią uciechy i wesołość, którą obecność Jego, iakby urokiem iakim między całe zgromadzenie rozsiewała.

D. 14go zwiedzał Arcy-Xiążę, znayduiące się w gmachu dykasteryialnym Władze i Urzędy polityczne i sądownicze, daley Kancelaryią Stanów, Dyrekcyią Policyi i Kancelaryią fiskalną. Potem udał się do szkół realnych i wzorowych. W szkołach wzorowych były własnie popisy uczniów publiczne. Jego Cesarzewic. Mość, kazał poiedynczo przywoływać do siebie tych, których nauczyciele zalecali Mu z pilności; tych więc Jego Cesarzowic. Mość pochwalał i zachęcał, aby i nadal byli w nauce pilnymi. Po obiedzie raczył Cesarzewic Jmć obecnym być odczytaniu klasyfikacyi uczniów Gymnasium akademickiego i popisom z historyi statystyki Austryiackiey z 3go roku nauk filozoficznych.

Uroczystość odczytania klasyfikacyi uswietnioną została przez to, że Jego Cesarzewic. Mość przyznane nagrody uczniom gymnazyialnym, raczył sam własną ręką rozdawać i każdego udarzonego zachęcać do nieustaiącey pilnosci.

Wieczór zakonczyły sztuki konne P. Tourniere, na których Jego Cesarzewic. Mość raczył obecnym być dla uradowania osobą Swoią nadzwyczay licznie zgromadzoney publicznosci.

D. 15go przyszła koley na oglądziny znayduiących się tu zakładów woyskowych, iako to: oboch zbroiowni, gmachu Kancelaryi woyskowey głównego dowodztwa, domu edukacyynego pułku pieszego Nugent i szpitalu załogi tuteyszey. Wszędzie starał się Arcy-Xiążę prekonywać o urządzeniu i stanie każdego zakładu, osobliwie w domu edukacyynym pułkowym rozkazał wychowańców z naywaźnieyszych przedmiotów słuchać i wykonywać im woyskowe ćwiczenia. W koszarach oglądał pomieszkania szczególne i rozmawiał z wielu podofficerami i szeregowymi, z każdym z osobna.

Po południu znaydował się na obrotach woyskowych i ćwiczeniach pływania, w tuteyszey pływalni woyskowey wykonywanych. W wieczor dane było w teatrze Polskie widowisko. Była to ulubiona opera: Zabobon, czyli Krakowiacy i Górale. Nayżywsze oznaki radości niezmiernie licznego zgromadzenia, powitały Cesarzewica na wstępie, powtarzane przy każdey okoliczności, ile razy było iakie zastosowanie do wierności i przychylności, którą oddychaią wszyscy poddani do uświęconey osoby N. Pana i Jego Nayiaśnieyszey rodziny.

Wystawienie opery, poprzedził Obraz z żywych osób, przedstawiaiący ołtarz pod cyfrą N. Cesarza Jmci daley grupę geniiuszów i Mądrość ze Sprawiedliwością, w postaciach alegorycznie ukazuiące się.

)(

— *Z Wiednia d. 12. Lipca.* —
Jego C. K. Ap. Mość, raczył Galicyyskiego Sekretarza guberniialnego Franciszka Krattera, przez wzgląd na wieloletne celuiące tegoż usługi, mianować C. K. Radcą guberniialnym i Starostą Cyrkułu Stanisławowskiego.

Kurs Wiedeński z dnia 11go Lipca: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 80 3/4 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. ——— — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — —. —. Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. ——— Kurs na Augsburg za 100 Kur. — — Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8 — Akcyie bankowe, iedna po 922 2/3 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Pewien podróżuiący przybyły niedawno z Paraguay donosi szczegóły następuiące o nadzwyczaynych rządach Doktora prawa P. Francyia. Niezaprzeczoną iest prawdą, że mąż ten winien wyniesienie swoie roztropności; a roztropnosc iego tą razą rozmyśla tylko nad środkami, iakimiby Paragua otoczoną samemi Państwami, w których panuie zamieszanie i nieporządek, tak daleco można przekształcić, ażeby zostawszy w samey istocie szczęśliwym kraiem, wolną być mogła od wszelkich uciemiężeń towarzyszących politycznym rozruchom.

Na godność, którą piastuie, dostał się przez wpływ, iakiego z czasem osiągnął w towarzyskich stosunkach, i przez zapewnienie, że znał osobiście przymioty Króla Ferdynanda, którego przychylnosc ku Amerykańskim ludom żywemi malował farbami. Długo zachowuiąc następność w działaniu, wydawał akta rządowe w imieniu Ferdynanda, i dopiero poźniey oznaymił kraiowcom, że roztropność wymagała opuścić dotąd używaną formę, ponieważ wszelkie związki z Hiszpaniią przecięte zostały, a imie Króla umieszczone w aktach, mogłoby stać się powodem do niezgod z Państwami sąsiedniemi. Odtąd rozporządzenia iego obrane zostały z wszelkiey zewnętrzney formy i tylko własny iego podpis zamienia ie w ustawę. Posiadaiąc tak cywilną iak i woyskową władzę zebrał sobie 25,000 regularnego woyska, któremu ani na zręczności, ani na karnosci nie zbywa. Woyskiem tem zniszczył zamachy rojalistów Peruwiiańskich i republikanów nad rzeką la Plata i odtąd przestrzegał systematu, podług którego Paragua została prawie wyspą, a wstęp do tego kraiu czyni bardzo przykry każdemu bez różnicy cudzoziemcowi. Jeżeli iaki podróżniący, kupiec, albo sprawuiący interesa iakiego Mocarstwa chce dostać się do rządcy, lub do głębi kraiu, musi na granicy opisać wszelkie szczegóły tyczące się zamiaru swoiey podróży i to wszystko posłać Doktorowi wraz z dowodami, że iest tem w samey istocie, czem się bydź podaie. Zaświadczenia iego natychmiast posełaią na przeznaczone mieysce, wszelako nie ze wszystkiem może się ieszcze spodziewać spełnienia życzeń swoich. Gdy Doktor prośbie iego uczyni zadosyć, może bydź pewny dobrego przyięcia. Przybywszy do Doktora przyięty będzie od niego sposobem naygrzecznieyszym nie iak od samowładcy, ale iak od prywatnego człowieka. Doktor wyznacza mu pomieszkanie i sam zatrudnia się utrzymaniem iego. Że na wszelkie kroki iego uważaią, o tem każdy domyśleć się powinien, wszelako czynią to tak, iż tego niepostrzeże. Życie domowe Doktora iest ciche, a iego ubior skromny. Niczem się nie odznacza od innych obywateli. Ma wprawdzie także Ministrów, lecz ci nie noszą takiego nazwiska. Ma poufałych, ale nie ma pulubieńców. Przy iego pomieszkaniu nie stoi straż woyskowa. — Z obywatelami postępuie sobie łagodnie, ale surowo z woyskowymi.

Co zaś nayszczególnieyszego iest w tym człowieku, to owa czynność nie do uwierzenia i owa szybkość, z którą, wcale niespodziewany, zwykł pokazywać się na wszystkich mieyscach Państwa. Tym sposobem zagrzewa nayoddaleńszych urzędników do czuyności w interesach, a często zwiedzaiąc granice, ubezpiecza ie tem bardziey. Ponieważ iest oswiadczonym nieprzyiacielem wszelkich processów, urzędnicy sprawiedliwości muszą się naywięcey starać o poiednanie zwaśnionych. Sam często zasiada u Sądu; wtedy wyroki iego przenoszą słuchaczów w czasy Salomona, gdyż po naywiększey części zdrowy rozum iest dla niego skazówką. Handel i rękodzieła kwitną w kraiu. Co się tycze handlu za granicą na ten przeznaczone są pewne mieysca, między któremi celuie wyspa Wniebowstąpienia (*Ascension*) i gdzie cudzoziemcy naypierwey przystęp maią. Wielu mieszkańców trzyma Doktora za wiernego zwolennika Ferdynanda i wszyscy go błogosławią, ponieważ wśród burz nayzaciętszych, niszczących Państwa sąsiednie umiał utrzymać spokoyność, pokóy i porządek. Tenże podróżuiący miał niedawno sposobność porównywania stanu Paragui ze stanem nowey Rzeczypospolitey Kolumbii i przekonał się ile iest pierwsza od drugiey szczęśliwsza. Owe zburzone miasta i wioski w Kolumbii smut-

na wystawiaią sprzeczność z kwitnącem położeniem Paragui. Z politowaniem poglądał ów podróżuiący na znaczną przestrzeń kraiu, którą dawniey widział w stanie kwitnącym, a teraz zburzoną i odłogiem leżącą. Woyna rozproszyła pracuiących przy roli, tym więc sposobem gnuśniały pola bez pługa i radła. Miasto ukontentowania z odrodzenia się długo utraconéy wolności, słyszał podróżuiący same skargi z powodu utraty maiątków i członków rodzin, które woyna zabrała. Uważał wszędzie, że oczekiwane zyski rzadko potrafią wynagrodzić stratę, wszakże potrzeby kraiowe pomnożone woyną, coraz bardziey powiększały się. — Szczególnie kobiety sprzyiały bardzo mało nowemu porządkowi rzeczy, żadney nie było między niemi, którаby była sobie nie życzyła dawnego, wygodnego życia. Kupy rozbóyników składaiące się po części z oszukanych cudzoziemców, robią podróże niebezpiecznemi, zgoła podeyrzenie, w którém maią obcych różnych Narodów, było im zawsze szkodliwe w interessach. Lecz głównym przedmiotem, który na czas długi zagraża zniszczeniem pomyślności Narodu iest to, że kray nie posiada iuż teraz tak licznych trzód dzikich koni i rogatego bydła, składaiącego dawniey naywiększe bogactwo kraiu. Woyska obopólne dla ogołocenia siebie nawzaiem z tych głównych potrzeb woyny, starały się wyniszczać wszelkie rodzaie bydła pielęgnowane naturą. Zabiiano ie tysiącami, by tylko przeciwną stronę pozbawić ich użytku, a przez wyziewy powstała na wielu mieyscach zaraźliwa febra, ta skojarzona z powstaiącym ztąd głodem zmusiła mieszkańców szukać dla siebie innego pobytu. Handel ograniczono iedynie na potrzeby woyskowe. Niezliczone rozboie morskie niszczyły go zupełnie, a wymuszone pożyczki i kontrybucyie wszelkiego rodzaiu nawet na naymaiętnieysze domy sprowadziły ubóstwo. W ogolności dzikim kraiowcom iedynie wiodło się pomyślnie, ci bowiem do małych przyzwyczaieni potrzeb, na polach, gdzie dawniey stały bogaczów pomieszkania budowali chaty i obrabiali przyległe niwy. Po wielkich miastach widziano tylko żołnierzy i przygotowania do woyny. Mało znaczył obywatel u zdobywców wolności, a naymnieyszy nieporządek bywał powodem zaprowadzenia prawa Marsowego i dowódcom woyskowym nadawał nieograniczoną władzę. I Boliwara tylko w takich okolicznościach obawiano się i podziwiano.

Portugaliia i Brazyliia.

Podług listów z Rio-de-Janeiro z d. 28. Marca utwierdza Cesarz Brazyliyski co raz bardziey moc swoię, a wiele miast przysłało mu adresy z oświadczeniem swoiey przychylności. Lord Cochrane iako pierwszy Admirał narodowey Brazyliyskiey flotty zatknął d. 26. Marca banderę swoię na pokładzie liniowego okrętu Pedro I. Wsrod radosnych uniesien widzów banderę tę przywitała cała flota 21 działowemi wystrzałami. Wkrótce ta flotta wypłynie na morze, lecz przeznaczenie iey niewiadome. Podpisy na fundusz względem pomnożenia Brazyliyskiey marynarki powiększaią się znacznie.

Dnia 24. Czerwca przybył do Londynu okręt pocztowy z Brazylii, który opuścił Rio-de-Janeiro d. 20. Kwietnia, Bahiią d. 24. a Pernambuko d. 3. Maia. Właśnie gdy wypłynął z Bahii eskadra Brazyliyska pod Lordem Cochrane przybyła pod ten port i rozpoczęła iego oblężenie. Portugalskie woienne okręty chcąc uderzyć na Lorda oczekiwały tylko pomyślnego wiatru. W Pernambuko panowała naygłębsza spokoyność.

Reszta przerwanych w ostatnim Numerze Gaz. nasz. wiadomości o postępie zdarzeń w Lizbonie aż do d. 5. Czerwca (z Gazety Milanskiey):

»Stany zgromadziły się po raz ostatni dnia 2go Czerwca. Naprzód ze zdania sprawy naczelnego Jenerała Avilez Juzarte dowiedziały się o zupełnem odstąpieniu załogi. Potém podziękował nowy Minister Sprawiedliwości, Guerreiro. Municypalność doniesła, że Deputacyia wyprawiona do Króla dla skłonienia go, ażeby powrócił do Stolicy, nie odebrała inney odpowiedzi od JKMości, iak tylko tę, że Król Jmć odwołuie się na odezwę swoię z d. 31. Kilku ieszcze Deputowanych mówiło nareście o stronnictwie, iakiego w tak krytycznych czasach chwycić się maią.«

»Albo się bronić, albo się poddać,« mówił P. Moura; »bronić się iest rzeczą niepożyteczną i sprzeciwiaiącą się dobru Oyczyzny; głosuię za poddaniem i za protestowaniem się«; wniosek ten przyięto. W protestacyi mówiły Stany, że w braku potrzebney władzy zawieszaią swoie posiedzenia, nie mogąc tychże daley odbywać, a to dopóty, dopokąd nieustaiąca Deputacyia, albo iey Prezydent nie zwoła ich na nowo, atoli sprzeciwiaią się wszelkiey zmianie, albo poprawie w Konstytucyi z roku 1812. Deputowany Deramado nie chciał przystać na tę protestacyią, protestacyia ta nie była wciągnięta do protokułu.« (Wszystkich Deputowanych iest 117, ale wiela z nich umiało dawniey się ieszcze usunąć)

Dnia 4go ogłoszono drugą odezwą Króla datowaną także z Villafranca d. 3. Czerwca. — Oto są główne mieysca z tey ostatniey odezwy:

„Portugalczykowie! Miasto Konstytucyi maiącey Monarchiią utrzymać, miasto zastępców obranych przez was samych, nic więcey nie dostaliście pod tym świętym tytułem, iak tylko pasmo zasad, które iedynie w tym zamiarze obwieszczone były, by pokryć ich płaszczykiem zdania burzliwe i niestateczne, maiące taiemny zamiar zniszczenia rządzącey Dynastyi i Portugalskiey Monarchii. Wszystkich prawie waszych tak zwanych zastępców obierano zabiegami i przekupstwem.“

„Zasłużonych obywatelów gnębiły stronnictwa, postępky poddanego, który był wierny Królowi, deptano nogami i poczytywano za zbrodnicze.“

„Dzieło złożone z takich żywiołów nie mogło bydź długiey trwałosci. Doświadczenie odrzuciło ie, a właściwi iego twórcy poznawszy omamienie swoie, tak usunęli się faktycznie, iak się faktycznie zgromadzili, Ja zaś rozwiezuię ich także podług mocy prawa.“

Król Jegomość kończył tę odezwę powtórzonem oświadczeniem, że w wolności przywrócony na Tron swoich przodków, nada Narodowi instytucyie zapewniaiące mu szczęscie i pomyslność.

Hiszpaniia.

Monitor zawiera następuiącą odezwę Rejencyi Madryckiey wydaną d. 21. Czerwca:

„Hiszpanie! Rejencyia Hiszpanska do was udaie się w nadmiarze głębokiego smutku, nie, ażeby wzniecić wierność wkorzenioną w sercach waszych, ponieważ Hiszpanie nie mogą bydź nigdy niewiernymi Bogu swoich Oyców i swoiemu ukochanemu Monarsze, lecz ażeby wielkość iey smutku i waszego umartwienia złagodzić widokiem nieszczęść, które w tem bolesnem i krytycznem położeniu sprowadzonem na nas przez wiarołomnych nieprzyiacioł Oyczyzny, dotknąć nas mogą. Wy sami iesteście świadkami, z iaką łagodnością i pomiarkowaniem postępowaliśmy sobie ze zwolennikami bezbożności, rozpasanych namiętności i bezrzadu. Prawda, że wy sami opłakiwaliście częstokroć ową bezkarność, w którey po wszystkich mieyscach żyią ci występni ludzie; a Rejencyia sama byłaby się obawiała scen gorszących, gdyby przekonana o waszym patryiotyzmie nie wiedziała o tem, że wam wiadomy iest powód iey łagodnego i cierpliwego postępowania. Otwarcie potrzeba wyznać, że powodem do takiego postępowania była wolność Króla i dostoyney iego rodziny. Hiszpanie! Wy wiecie o tem, że wasz prawy i uwielbiany Monarcha pozbawiony został Tronu swoich przodków, okropną gwałtowność popełnioną w zemscie za ową nayheroicznieyszą odpowiedź, z którą dał się słyszeć Monarcha na wniosek wywiesienia się do Kadyxu; wyrazy tey odpowiedzi warto zapisać na marmurze i miedzi, będą one naypięknieyszą ozdobą w dzieiach wielu wieków i wyryte zostaną w sercu każdego Hiszpana: „Jako prywatny człowiek „mógłbym pozwolić na to, ażeby Mnie uwie„ziono, lecz iako Krol nie mogę przystać na „tę podróż sprzeciwiaiącą się Moiemu sumie„niu i korzysci Ludu.“ Rejencyia od naywścieklevszych mianowana demagogow, była odpowiedzią na taki heroizm, poczem Ferdynand z małżonką i z całą Królewską rodziną przeniesiony został przemocą do Kadyxu, do tego Kadyxu, zkąd wzięła początek owa sekta niszcząca Religiią i Monarchiią. Tam teraz iest nasz Monarcha więźniem, tam znayduie się iego Królewska rodzina, a iestże choć ieden Hiszpan, który na to zdarzenie nie patrzyłby ze wstrętem i z obrzydzeniem? Hiszpanie! Rejencyia wasza przyznaie sama, że do odmalowania tak okropney zbrodni nie może znaleść stosownego wyrazu. Rząd wasz zmuszony został w przypadku tym użyć wymowy milczenia. Rejencyia Królewstwa, chociaż głęboko tak wielkiem bezprawiem wzruszona, nie omieszka użyć mocnych i stanowczych środków i iuż ich nawet użyła chcąc ukarać hersztów tey zbrodni i zniszczyć nieszczęści sprowadzone przez niepoiednanych nieprzyiacioł Boga i Monarchy. Mądrość i stałość wszelkim iey postanowieniom przewodniczyć będą, a wy w tak sprawiedliwym zamiarze pomagać iey będziecie kładąc zaufanie w iey Rządzie, który stanowczo tych ścigać będzie, co przez piekielną wściekłość nasze serca napełnili żałobą.“

Wyrok Rejencyi przywrócił prawo handlu książkami i druku, przed d. 7. Marca 1820 r. ważne i rozkazuie, ażeby bez poprzedniczego pozwolenia Trybunału ku temu postanowionego, żaden drukarz nic więcey ani drukował ani przedrukowywał oprócz kartek wizytowych i ażeby bez wyraźnego pozwolenia, żaden księgarz ani przedawał iakieybądź książki, ani sprowadzał iey do Hiszpanii. Przekraczaiący to rozporządzenie podpadnie karze 200 dukatów i straci prawo zarobkowania, a w większych przypadkach daleko ieszcze surowiey ukarany będzie.

Hrabia Abisbal pisał list do swoiego brata, dowódcy zamku San Sebastian, w którym wzywa go, ażeby się poddał i nie wystawiał miasta na nieszczęście oblężenia. List ten wręczono dowódcy miasta Tolozy, który go odesłał do obozu pod San Sebastian.

Gazeta »Gwiazda« donosi z obozu pod San Sebastian z d. 20. Czerwca, że dniem wprzódy załoga twierdzy wsparta mocną kanonadą uczyniwszy wycieczkę odpartą została; taż Gazeta donosi z Gerony z d. 22., że Rotten chce swoie okropne dzieło aż do końca doprowadzić. Urządził kompanije ochotników, z niemi myśli krążyć po kraiu i wybierać kontrybucyie. Już iednę z tych kompanii złożoną z 30 ludzi zniósł właśnie Jenerał Curial pod Mastorelles. Baron d'Eroles usiłuie opasać Seu d'Urgel.

Nowy posiłkowy oddział, którego dowództwo obeymie Marszałek Lauriston, składać się będzie z dwóch dywizyi pod Jenerałami Porucznikami Ricard i Pecheux. Oprócz tego ma Jenerał Tromelin przyprowadzić Marszałkowi Moncey z Lugdunu trzy pułki piechoty.

Piszą w liście z południowey Francyi, datowanym d. 25. Czerwca: Podług listów od granic Katalonskich z d. 20. t. m. Mina cofnął się w samey istocie z okolicy Seu d' Urgelu i udał się kierunkiem ku Cerdagne dla zgromadzenia posiłków. Lecz spodziewamy się, że nasze woysko nie zostawi mu tyle czasu. Z okolicy Puycerdy śpieszy Jenerał St. Priest do Oliany, gdy tymczasem Jenerał Donnadieu wysyła z Vichu i z Manrezy woyko ku Agramantowi i Balaguerowi. Baron d'Eroles obiął tymczasowo dowództwo nad woyskiem oblęgaiącem zamek d' Urgel, lecz ma ie zdać potém Jenerałowi Romagozie oblęgaiącemu niegdyś z taką zaciętością Urgel, sam zaś z całem woyskiem będącém pod iego rozkazami, uda się za Jenerałem St. Priest. Głoszą przeciwnie, że oddział Milausa, który nie daleko od Barcelony wyruszył drogą ku Lerydzie, zboczył ku południowey Katalonii dla połączenia się z Miną, a dywizyia Lloberego poszła także do Lerydy. Ponieważ iedynie załoga znayduie się w Barcelonie, chce więc Marszałek Moncey rozpocząć niezwłocznie oblężenie tey ważney twierdzy i z tego powodu gromadzą się wszystkie woyska należęce do dywizyi Curiala, zwiększone ieszcze dotychczasowym oddziałem odwodowym. Woysko dywizyi Damasa może teraz na nowo opasać Hostalrych, ponieważ dwa oddziały tey dywizyi rozstawione między Geroną i Perthusem mogą bydź znowu użyte, zwłaszcza, że dwa pułki idące z Francyi do Katalonii, przyznaczone są do utrzymania związków.«

Monitor z d. 30. Czerwca przełożył następuiące urzędowe wiadomości z nadzwyczayney gazety Madryckiey (*Gaceta extraordinaria de Madrid.*)

Sewilla d. 16. Czerwca 1823.

Po odieździe Króla i odeyściu woyska znaydowało się miasto w stanie bezrządu, i chociaż przywrócono znowu dawnego Ayuntamiento i nowe mianowano władze, wszelako nie miały one ani czasu tyle, ani sposobów do zjednania sobie posłuszeństwa. Zaburzenie i zniechęcenie ludu trwało ciągle, przedwczora d. 14. z rana przybył Jenerał Lopez Bannos na przedmieście Triany ze szczątkami woyska naprzód pod rozkazami Abisbala, potém Casteldosriosa a nareszcie Zayasa będącego. Lud zaczął się burzyć i dawano ognia z dział postawionych na moście. Woysko konstytucyyne poniosło znaczną stratę, lecz przy panuiącym nieładzie wpadł Lopez Bannos do miasta.

W całem mieście widać było pomieszanie, wszystkie domy były pozamykane, mieszkańcy tylko w naywiększey potrzebie odważali się wyyść na miasto Mimo tych środków przezorności nie można było wszelako temu zapobiedz, ażeby żołnierze pod pozorem kupienia żywności nie brali tego przemocą, co się im podobało. Nie można było wiedzieć dokładnie liczby ranionych i zabitych na moście, ponieważ zaraz po wkroczeniu do miasta kazał Lopez Bannos pogrzebać zwłoki pobitych a ranionych powynosić.

Z dnia 17. Czerwca.

Woysko Lopez Bannosa stoi dotąd w mieście na placu San Francisco, i gotuie się do wychodu. Tymczasem żołnierze rabuiąc po mieście napełniaią mieszkańców trwogą. Lopez Bannos pobiera kontrybucyią, naymniey muszą płacić po 200 Duros, niektóre osoby płaciły po 1000 dukatów.

O 4 godzinie wieczorem wydano rozkaz ażeby wszyscy czynszownicy złożyli czynsz miesięczny, a to pod karą exekucyi woyskowey, którą z naywiększą surowością wykonywano.

Z dnia 18. Czerwca.

Dziś rano wyruszył Lopez Bannos z tey stolicy, wybrawszy ze 2 miliiony realów kontrybucyi, a z milion innym sposobem. Woysko iego wróciło powtórnie przez most Triany, i mniemaią, że udało się do Hrabstwa Niebla, ponieważ innego nie ma ratunku.

Zapewniaią, że iedna dywizyia Francuzka (z Karmony) nie zatrzymuiąc się nic zgoła, poszła przez Alkalę, a dzisiay stanie w Utrera. Statki te, na ktorych płynęli do Kadyxu Królewscy urzędnicy i orszak iego, iuż powróciły nazad, a ich szyprowie zapewniaią, że J. K. Mość stanął d. 14. o 4 godzinie z rana w Kadyxie.

Zaden ze sprawuiących interessa nie uznał Rejencyi, ani nawet poseł Angielski. Wszyscy oświadczyli, że nieuznaią innego Rządu tylko Rząd konstytucyynego Króla Ferdynanda VII., i że w Sewilli oczekiwać będą dalszych rozkazow władców swoich. Znaczna część orszaku pozostała się tutay, lecz odiedzie natychmiast, iak tylko okoliczności pozwolą. Ci z orszaku, którzy d. 12. z Ministrami i z innemi władzami popłynęli rzeką Guadalquivir, zrabowani zostali podczas żeglugi. Całą stratę w pieniądzach, kleynotach i w innych kosztownych sprzętach liczą na 500,000 dukatów.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Dziennik rozpraw z d. 29. Czerwca zawiera wiadomość następuiącą z d. 26. wspomnionego miesiąca przez nadzwyczayną sposobność przybyłą z Londynu: »Dnia wczorayszego (d. 25.) o pół do 12. godz. przed południem przybył tu P. Ward, członek Angielskiego Poselstwa w Hiszpanii, z Sewilli i przywiózł depesze do Wydziału Spraw Zagranicznych. Podróż tę odprawił z nayWiększym pośpiechem. Zaraz potem była Rada Gabinetowa, na którey znaydowali się PP. Canning, Hrabia Liverpool, Hrabia Harrowby, Kanclerz Kamery Skarbowey, P. Peel, Wice-Hrabia Melville, Lord Bexley (P. Vansittart), P. Wynn i inni współczłonkowie gabinetu. Posiedzenie trwało aż do piątey. Nic pewnego nie wiemy dotąd o iego skutkach.

Szwecyia i Norwegiia.

Ze Stokholmu donoszą pod dniem 20. Czerwca: »Po Deputacyi Stanów, miała posłuchanie tak u Królowey Jeymości iak i u Królewicowey Deputacyia Seymu Norwegskiego, przyczem miał głos Radca Stanu Falsen, na który łaskawie odpowiedziano. Wczoray odbył się świetny i uroczysty wiazd Królewney do Stolicy i iey przedstawienie u Dworu. Przedstawiano ią także Panom radnym i mówcom-Stanów, po tém odbyła się processyia do wielkiego kościoła i ślub uroczysty dany przez Arcybiskupa Dr. de Rosenstein. Dzisieysza Gazeta Stanu zapełniona iest opisem tego obrzędu. Poźniey nastąpi ieszcze nie mało uroczystosci.«

Niemcy.

Podług wyroku datowanego z Karltonhouse d. 6. Czerwca r. b. a d. 25. Czerwca ogłoszonego publicznie w Brunszwiku, kończy się d. 30. Października t. r. opiekuńczy zarząd Xiążęcego Brunszwicko-Linnebursкiego kraiu, poczem Rząd obeymuie JXiążęca Mość panuiący Xiążę Karol.

Rossyia.

Publiczne Gazety zawieraią, co następnie, z Petersburga z d. 13 Czerwca: »Rozchodzą się wiesci, że za tydzień naydaley Rada kredytowego systematu odbędzie pod kierunkiem teraźnieyszego Ministra Skarbu, Pana Kankrin swoie roczne posiedzenie w celu okazania stanu finansow tak przychodowego iak i wydatkowego. — Mówią tu o założeniu głównego Ewanjelickiego Konsystorza, ktory ma w ostatniey instancyi rozsądzać sprawy Kościoła Ewanjelickiego.— Ażeby tak za pretensyie Korony, iak i prywatnych osób rozpoczęta sekwestracyia Dóbr odbywała się na przyszłość podług regularnego systematu, założone zostaną w Petersburgu, Moskwie i w Kijowie trzy szczególne Kommissyie sekwestracyyne. — Towarzystwo kształcące ięzyk Rossyyski odbyło d. 2. t. m. w domu swoiego zmarłego założyciela, taynego Radcy Derżawina, roczne posiedzenie. — Upały pomnażaią się tu ciągle przy panuiących częstych burzach. — W Kollegium Spraw Zagranicznych umieszczeni urzędnicy, Baron Brunnow i P. Maryni, posłani zostali ze szczególnemi zleceniami do głównego Gubernatora Krymu i do głównego Pełnomocnika Bessarabii.«

Turcyia.

Okręt przybyły z Malty do Liworna po dwunastu dniach żeglugi, przywiózł wiadomość, że na morzu przed Zea napotkał flotę Turecką, iak naliczył, o 123 żaglach. Większa część składała się okrętów przewozowych zapewne woyskiem osadzonych, które w Patrasso wyladować miało, dokąd ta flota wziela była kierunek. Zdaie się, że od Patrasso rozpoczną się działania w głąb Morei.

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.